149. MEKTUP

١٤٩– ﴿ اَلْمَكْتُوبُ التَّاسِعُ وَالْاَرْبَعُونَ وَالْمِائَةُ : اِلَى الْمُلاَّ صَادِقٍ اَلْكَابِلِىِّ اَيْضًا فِى بَيَانِ عَدَمِ قَصْرِ النَّظَرِ عَلَى سَبَبٍ مُعَيَّنٍ ﴾

وَالْعَجَبُ مِنْ أَخِى مَوْلاَنَا مُحَمَّد صَادِق حَيْثُ سَلَّمَ نَفْسَهُ بِالْكُلِّيَّةِ اِلَى عَالَمِ الْاَسْبَابِ وَاِنْ جَعَلَ مُسَبِّبُ الْاَسْبَابِ تَعَالَى وَتَقَدَّسَ الْاَشْيَاءَ مُرَتَّبَةً عَلَى الْاَسْبَابِ وَلٰكِنْ مَا الْحَاجَةُ اِلَى نَصْبِ الْعَيْنِ عَلَى سَبَبٍ مُعَيَّنٍ ﴿شِعْرٌ﴾:

وَلاَتَحْزَنْ اِذَا مَا سُدَّ بَابٌ * فَاِنَّ اللهَ يَفْتَحُ أَلْفَ بَابِ

وَهٰذَا الْقِسْمُ مِنْ قُصُورِ النَّظَرِ يُنْبِئُ عَنْ غَايَةِ عَدَمِ الْمُنَاسَبَةِ وَمُسْتَهْجَنٌ مِنْ اَمْثَالِكَ جِدًّا يَنْبَغِى لَكَ اَنْ تَتَفَكَّرَ فِى حَالِكَ تَفْهَمُ هٰذِه الشَّنَاعَةَ وَكُلُّ هٰذَا الْاِضْطِرَارِ فِى كِسْوَةِ الْفَقْرِ تَحْصِيلُ مَا هُوَ مَبْغُوضٌ عَلَيْهِ لَدَى الْحَقِّ سُبْحَانَهُ مَا أَشَدَّهُ قَبَاحَةً وَبِئْسَ الْبَلاَءُ الْمُسْتَنْكَرُ وَالْعَجَبُ أَنَّهُ كَيْفَ زُيِّنَ هٰذَا الشَّيْئُ الْمُسْتَنْكَرُ فِى نَظَرِكَ يَنْبَغِى لَكَ اَنْ تَسْعَى وَتَجْتَهِدَ فِى تَحْصِيلِ الْأُمُورِ الضَّرُورِيَّةِ بِقَدْرِ الضَّرُورَةِ وَصَرْفُ جَمِيعِ الْهِمَّةِ اِلَيْهَا وَتَضْيِيعُ تَمَامِ الْعُمْرِ فِى تَحْصِيلِهَا سَفَاهَةٌ مَحْضَةٌ اَلْفُرْصَةُ غَنِيمَةٌ جِدًّا وَالْأَسَفَ كُلَّ الْأَسَفِ عَلَى حَالِ مَنْ يَصْرِفُهَا اِلَى تَحْصِيلِ عُلُومٍ لاَ طَائِلَ فِيهَا وَالشَّرْطُ هُوَ الْاِخْبَارُ مَا عَلَى الرَّسُولِ اِلاَّ الْبَلاَغُ وَلاَتَحْزَنْ مِنْ مَقَالاَتِ النَّاسِ فِيكَ فَاِنْ نَسَبُوا اِلَيْكَ شَيْئًا لَيْسَ فِيكَ مِنْهَا شَيْئٌ فَلاَغَمَّ نِعْمَتِ الدَّوْلَةُ اَنْ يَرَى النَّاسُ شَخْصًا شَرًّا وَهُوَ فِى الْحَقِيقَةِ مِنَ الْاَخْيَارِ فَاِنْ تَحَقَّقَ عَكْسُ هٰذِه الْقَضِيَّةِ فَقَدْ عَظُمَ الْخَطَرُ وَالسَّلاَمُ .

TÜRKÇE ANLAMI

Bu mektup da Molla Sâdık el-Kâbulî'ye yazılmış olup nazarı, belirli bir sebeple sınırlı tutmamak hakkındadır.

Kardeşim Mevlânâ Muhammed Sâdık'a şaşıyorum; kendisini tamamıyla sebepler âlemine verdi. Sebeplerin müsebbibi olan Hakk Te'âlâ ve Tekaddes Hazretleri eşyayı sebepler üzerine bina etmiştir. Ancak muayyen bir sebebe bağlanmaya ne gerek var.

"Kapı kapandı diye üzülme!

Allah bin tane kapı açar!" (Şiir).

Bu tür bir kısa görüşlülük münâsebetsizliğin son haddini gösterir ki bu da senin gibiler için çok çirkin bir şeydir.

Hâlini bir an düşünmen gerekir. O zaman bu işin ne denli çirkin olduğunu anlarsın.

Dervişlik kisvesindeki bu ızdırabın tümü Hakk Subhânehû nezdinde buğzedilen bir şeye ulaşmaktır. Bu ne çirkin bir iş ve ne kötü bir belâdır!

Hayret doğrusu... Bu çirkin şey, senin nazarında nasıl süslü görünüyor?!

Gerektiği kadarıyla zarûrî işlere ulaşmak ve bütün gayreti bu işler üzerinde yoğunlaştırmak için çabalaman ve gayret etmen gerek. Ancak hayatın tümünü bu işlere ulaşmaya adamak koyu bir beyinsizliktir. Fırsat gerçekten bir ganimettir. Bu fırsatı faydasız, boş ilimlere harcayan kişinin haline eyvahlar olsun.

Bize düşen uyarmaktır. *"Elçiye düşen yalnızca tebliğ etmektir."* (Mâide 99).

İnsanların senin hakkında söylediklerine aldırma. Sende olmayan bir şeyi sana nisbet ederlerse üzülmeye gerek yok. Gerçekte hayırlılar zümresinden olan bir kişiyi insanların şerli görmesi ne güzel bir nimettir. Ama tam tersi bir durum olursa o zaman tehlike çok büyüktür.

Vesselam...

KELİME ANLAMI

149. ≺: اَلْمَكْتُوبُ التَّاسِعُ وَالاَرْبَعُونَ وَالْمِائَةُ **Yüz kırk dokuzuncu mektup** اِلَى الْمُلاَّ صَادِقٍ اَلْكَابِلِيِّ **Molla Sâdık Kâbili'ye yazılmıştır** اَيْضًا **Önceki mektup gibi** *(Neye ilişkindir?)* فِى بَيَانِ عَدَمِ قَصْرِ النَّظَرِ **Düşünceyi sınırlamamanın açıklamasına ilişkindir** *(Ne üzerine?)* عَلَى سَبَبٍ مُعَيَّنٍ **Belirli bir sebep üzerine** ≻

وَالْعَجَبُ Ne kadar garip! *(Kimi?)* مِنْ أَخِى مَوْلاَنَا مُحَمَّد صَادِق Kardeşim Mevlâna Muhammed Sâdık حَيْثُ Şöyle ki; سَلَّمَ نَفْسَهُ Kendini teslim etti *(Nasıl?)* بِالْكُلِّيَّة Tamamen *(Neye?)* اِلَى عَالَمِ الْاَسْبَاب Sebepler âlemine وَاِنْ جَعَلَ kılsa bile *(Kimi?)* مُسَبِّبُ الْاَسْبَاب تَعَالَى وَتَقَدَّسَ Sebeplerin müsebbibi Hak Teâla ve Tekaddes Hazretleri *(Neyi?)* الْاَشْيَاءَ Eşyayı *(Ne kılsa bile?)* مُرَتَّبَةً Ayarlanmış *(Ne üzerine?)* عَلَى الْاَسْبَاب Sebep üzerine وَلَكِنْ Ancak مَا الْحَاجَةُ Ne gerek var? *(Neye?)* اِلَى نَصْبِ الْعَيْن Göz dikmeye *(Ne üzerine?)* عَلَى سَبَبٍ مُعَيَّنٍ Muayyen bir sebep üzerine ﴿شِعْرٌ﴾ :Şiir:

وَلاَتَحْزَنْ Üzülme! *(Ne zaman?)* اِذَا مَا سُدَّ Kapandığında *(Ne?)* بَابٌ Bir kapı فَاِنَّ اللهَ Zira Allah يَفْتَحُ أَلْفَ بَابٍ Bin kapı açar

وَهَذَا الْقِسْمُ Bu kısım مِنْ قُصُورِ النَّظَرِ Düşünce kısırlığından kaynaklanır ki; يُنْبِئُ Haber verir *(Neden?)* عَنْ غَايَةِ عَدَمِ الْمُنَاسَبَة Uygunsuzluğun son haddinden وَمُسْتَهْجَنٌ Ve çirkin bir şeydir *(Kim için?)* مِنْ اَمْثَالِكَ Senin gibiler için جِدًّا Gerçekten يَنْبَغِى لَكَ Sana gerekir اَنْ تَتَفَكَّرَ فِى حَالِكَ *(Ne?)* Halin hakkında düşünmen تَفْهَمُ O zaman anlarsın *(Neyi?)* هَذِهِ الشَّنَاعَةَ Bu çirkinliği وَكُلُّ هَذَا الْاِضْطِرَارِ Tüm bu ıstırap *(Neredeki?)* فِى كِسْوَةِ الْفَقْرِ Dervişlik kisvesindeki *(Nedir?)* تَحْصِيلُ مَا O şeye ulaşmaktır ki; هُوَ O *(Nedir?)* مَبْغُوضٌ عَلَيْهِ Kendine buğzedilendir *(Nerede?)* لَدَى الْحَقِّ سُبْحَانَهُ Hak Sübhânehû'nün nezdinde مَا أَشَدَّهُ قَبَاحَةً O, ne çirkin bir iş وَبِئْسَ الْبَلاَءُ الْمُسْتَنْكَرُ Ve ne kötü bir beladır وَالْعَجَبُ Hayret gerçekten!.. أَنَّهُ كَيْفَ زُيِّنَ Nasıl süsleniyor *(Ne?)* هَذَا الشَّيْئُ الْمُسْتَنْكَرُ Bu iğrenç şey *(Nerede?)* فِى نَظَرِكَ Senin gözünde يَنْبَغِى لَكَ Sana gerekir *(Ne?)* اَنْ تَسْعَى وَتَجْتَهِدَ Gayret gösterip, çalışman *(Ne konuda?)* فِى تَحْصِيلِ الْاُمُورِ الضَّرُورِيَّة Zarûri işleri elde etme konusunda بِقَدْرِ الضَّرُورَة Zarûret miktarınca *(Daha ne gerekir?)* وَصَرْفُ جَمِيعِ الْهِمَّة Bütün gücü sarfetmek *(Neye?)* اِلَيْهَا Ona وَتَضْيِيعُ تَمَامِ الْعُمْرِ Bütün ömrü tüketmek *(Nerede?)* فِى تَحْصِيلِهَا Onu kazanmada *(Nedir?)* سَفَاهَةٌ مَحْضَةٌ Yalnızca beyinsizliktir جِدًّا الْفُرْصَةُ غَنِيمَةٌ Fırsat, cidden ganîmet وَالْأَسَفُ كُلُّ الْأَسَفِ Eyvahlar olsun! *(Neye?)* عَلَى حَالِ مَنْ O

kişinin haline ki; يَصْرِفُهَا Fırsatı harcıyor *(Neye?)* اِلَى تَحْصِيلِ عُلُومٍ İlimleri tahsile *(Öyle ilimler ki;)* لَا طَائِلَ فِيهَا Kendisine fayda yoktur وَالشَّرْطُ Şart olan هُوَ O *(Nedir?)* اَلْاِخْبَارُ Doğruyu bildirmektir مَا عَلَى الرَّسُولِ Elçiye düşmez اِلَّا الْبَلَاغُ Ancak tebliğ düşer وَلَا تَحْزَنْ Üzülme! *(Neye?)* مِنْ مَقَالَاتِ النَّاسِ İnsanların dediklerine *(Kim hakkında?)* فِيكَ Senin hakkında فَاِنْ نَسَبُوا Eğer nispet ederlerse اِلَيْكَ شَيْئًا Sana bir şey *(Öyle şey ki;)* لَيْسَ فِيكَ Sende yoktur *(Nedeni?)* مِنْهَا شَيْءٌ Ondan hiçbir şey فَلَاغَمَّ Keder duyma! نِعْمَتِ الدَّوْلَةُ Ne güzel bir nîmettir *(Ne?)* اَنْ يَرَى النَّاسُ İnsanların görmesi *(Kimi?)* شَخْصًا Bir şahsı *(Ne görmesi?)* شَرًّا Şer / kötü وَهُوَ Halbûki o; فِى الْحَقِيقَةِ Hakîkatte *(Nedir?)* مِنَ الْاَخْيَارِ Seçkin kişilerdendir فَاِنْ تَحَقَّقَ Eğer gerçekleşirse *(Ne?)* عَكْسُ هَذِهِ الْقَضِيَّةِ Bu durumun tam tersi فَقَدْ عَظُمَ O zaman büyüktür *(Ne?)* اَلْخَطَرُ Tehlike وَالسَّلَامُ Selam ile

